

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmana • Ombudsperson Institution

Priština, dana 16.decembra 2015.god.

Isa Musafa – Premijer
Vlada Republike Kosova
Zgrada Vlade

PREPORUKA

Preporuka u vezi Strategija za zaštitu ljudskih prava i sloboda koje su izrađene od strane Kancelarije za dobro upravljanje/KP

Ustavom Republike Kosova ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva, kao i osnova pravnog poredka Republike Kosovo. Zaštita, unapređenje i poštovanje ljudskih prava i sloboda je državna obaveza, i iste moraju biti u skladu sa međunarodnim sporazumima i instrumentima o ljudskim pravima.

Republika Kosovo je obuhvatila u članu 22. Ustava¹ većinu međunarodnih sporazuma i najvažnijih instrumenata za ljudska prava i osnovnih sloboda, koji su istovremeno direktno primenjivi na Kosovu.

Ovi međunarodni instrumenti su od posebnog značaja u oblasti zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda, zato što se isti direktno primenjuju i u slučajevima kada postoje nedostaci ili praznine u unutrašnjem zakonodavstvu Kosova.

Ustavna uloga Ombudsmana je da “*nadzire i štiti prava i slobode pojedinaca od nezakonitih i neregularnih radnji javnih organa.*”

¹ Ljudska prava i slobode, koja su utvrđena sledećim međunarodnim sporazumima I instrumentima garantovana su ovim Ustavom, i direktno se primenjuju na teritoriji Republike Kosovo i imaju premoć, u slučaju konflikta, nad svim zakonskim odredbama i ostalim aktima javnih institucija:

- (1) Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;
- (2) Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i protokoli iste;
- (3) Međunarodna konvencija o građanskim i političkim pravima i protokoli iste;
- (4) Okvirna konvencija Saveta Evrope o zaštiti nacionalnih manjina;
- (5) Konvencija o eliminisanju svih oblika rasne diskriminacije;
- (6) Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena;
- (7) Konvencija o pravima deteta;
- (8) Konvencija protiv mučenja i drugih okrutnih, nečovečnih i ponižavajućih postupaka ili kazni.

Ustav Republike Kosovo i Zakon o Ombudsmanu definisali su mandat Ombudsmana da primi i istražuje žalbe od svakog lica, unutar ili izvan teritorije Republike Kosovo, koje tvrdi da su mu povređena prava i slobode od strane javnih organa na Kosovu.

Ombudsman takođe ima značajne pravne odgovornosti: ne samo da istraži navodna kršenja ljudskih prava, već može takođe i da savetuje i daje preporuke Vladi, Skupštini i drugim vlastima Republike Kosovo o njihovim programima i politikama, kako bi se obezbedila zaštita i promocija ljudskih prava i sloboda.

Prema tome, na osnovu ustavnih ovlašćenja i zakonskih odgovornosti, Ombudsman je primetio da je KDU u "Godišnjim planom o radu Vlade za 2015. godinu" predvideo izradu strategija i akcionih planova za aktuelne strategije, kako bi stvorila efikasnije, održivije i bolje koordiniranih politika u oblasti prava i sloboda, u kojoj je KDU odgovorna strana za aktivnosti. U ovom pogledu, do kraja 2015. godine očekuje se izrada nekoliko drugih strateških dokumenata za period 2016-2020, a to su:

- *Strategija i Akcioni plan za ljudska prava u Republici Kosovo;*
- *Strateški plan za prava deteta;*
- *Strateški plan za zaštitu dece od opasnosti na internetu; i*
- *Plan akcije za integraciju zajednica RAE*

Trenutno su u toku sprovođenja šest (6) strategija, od kojih tri se završavaju ove godine:

- *Strategija za integrisanje zajednica RAE u Republici Kosovo (2009-2015);*
- *Akcioni plan za sprovođenje Strategije o integrisanju zajednica RAE u Republici Kosovo (2009-2015);i*
- *Akcioni plan za sprovođenje Strategije o pravima lica sa ograničenim sposobnostima (2013-2015).*

Dok, tri druga dokumenta su u toku sprovođenja:

- *Nacionalni program za pružanje usluga na znakovnom jeziku gluvim licima u Republici Kosovo(2013-2016);*
- *Vladina Strategija i Akcioni plan o saradnji sa civilnim društvom 2013 – 2017; i*
- *Nacionalna Strategija za prava osoba sa ograničenim sposobnostima u Republici Kosovo (2013-2023).*

Na osnovu gore navedenog, vidi se da je Vlada Republike Kosovo, odnosno KDU KP-a posvećena politikama za unapređenje ljudskih prava i sloboda, izrađujući strateške dokumente u određenim oblastima, što je za pohvalu, ali se postavlja pitanje o odgovarajućoj koordinaciji strategija, imajući u vidu činjenicu da imamo nekoliko strateških dokumenata, i da isti imaju posebne mehanizme koji se bave koordinacijom sprovođenja ovih dokumenata i praćenjem njihovog sprovođenja. Na osnovu gore navedenih nalaza, Ombudsman primećuje da je KDU izradila nekoliko dokumenata o ljudskim pravima, stoga polazeći od činjenice da su ljudska prava jedinstvena i neotuđiva, **preporučujemo** da na centralnom nivou imamo strategiju za ljudska prava i slobode, koja bi obuhvatila sve strategije iz oblasti ljudskih prava.

U sastanku Zamenika Ombudsmana sa koordinatorkom KDU, obavešteni smo da za svaki strateški dokument postoji odgovarajući institucionalni mehanizam, koji koordinira proces

njegove implementacije, prati sprovođenje dokumenta, i izveštava o tome. Ovi mehanizmi su na političkom nivou (Međuministarski komitet za integraciju RAE; Međuministarski komitet za prava deteta; Nacionalni savet za lica sa ograničenim sposobnostima; Savet za saradnju sa civilnim društvom) i na tehničkom nivou (Tehničke radne grupe).

Prema tome, Ombudsman, navodi da jedan jedinstveni strateški dokument za ljudska prava, služiće Vladi Republike Kosovo kao vodič da stvori efikasnije, održive i bolje koordiniranih politika u oblasti ljudskih prava i sloboda, i da će jedan takav dokument takođe biti mnogo praktičniji i lakše za monitorisanje od strane lokalnih i međunarodnih organizacija za ljudska prava, a istovremeno proces sprovođenja istog bi mogao da se monitoriše od strane samo jednog vladinog mehanizma.

Iz dosadašnje prakse, Ombudsman takođe primećuje da mehanizmi političkog nivoa imenovanih od strane Vlade, su tela koja su odgovorna za praćenje napretka i poteškoća u implementaciji strategije i akcionog plana za ljudska prava, i da izveštavaju Vladi Republike Kosovo, jednom godišnje, o opštem sprovođenju strategije za ljudska prava na Kosovu.

Na osnovu gore navedenih nalaza, takođe se primećuje da su izvještaji o sprovođenju strategija podneti Vladi Republike Kosovo od strane mehanizama osnovanih takođe od strane Vlade, dakle faktički imamo situaciju u kojoj izrada strateških dokumenata o ljudskim pravima i izvještavanje o njihovoj implementaciji su u istoj instituciji - Vladi. Stoga, preporučujemo da vi poštovani g. Premijere u okviru vaših izveštavanjima pred Skupštinom obuhvatite i izveštavanje o ljudskim pravima na godišnjem nivou, u Komisiji za ljudska prava, Ravnopravnost polova, Nestala lica i peticije Skupštine Kosova (i ne samo kada se to traži od ove Komisije) za sprovođenje strategije i akcionih planova.

Dakle, Ombudsman na osnovu svih gore navedenih informacija i dokaza, u cilju povećanja performanse i efikasnosti javnih institucija u oblasti zaštite, promocije i unapređenja ljudskih prava, u saglasnosti sa članom 135, stav 3. Ustava Republike Kosovo, “ [...]daje *preporuke i predlaže mere, onda kada primeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa.*”, kao i članom 18. stav 3. Zakona o Ombudsmanu br. 05/L-019, shodno kome “*Narodni Advokat može dati svoj savet i preporuke autoritetima Republike Kosovo o programima i njihovim politikama radi obezbeđivanja zaštite i unapređivanja ljudskih prava i sloboda u Republici Kosovo.*” u nadi da će zajedno pomoći u unapređenju ljudskih prava i sloboda, smatra razumnim da da ove

Preporuke:

- ***Vlada Republike Kosovo po mogućnosti izradi jedinstveni strateški dokument za oblast ljudskih prava i sloboda, u kome bi se obuhvatile sve specifične strategije za ljudska prava.***
- ***Sa Komisijom za ljudska prava, Ravnopravnost polova, Nestala lica i peticije Skupštine Republike Kosova i KDU diktuje o nalazima sprovođenja strategija za ljudska prava.***

U skladu sa članom 28. Zakona o Ombudsmanu, br.05/L-019, i članom 132. stav 3. Ustava Republike Kosovo, zamolio bih Vas da nas obavestite o postupcima koje će se preduzeti po ovom pitanju, kao odgovor na napred date Preporuke.

Takođe, izražavamo našu spremnost ukoliko vi smatrate da je potrebno da vam dostavimo dodatna objašnjenja.

Zahvaljujući Vam se na saradnji, molim vas da vaš odgovor u vezi napred navedenog dostavite u zakonskom roku od trideset (30) dana.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari

Ombudsman